

Styre: Fakultetsstyret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Styresak: 18/20

Møtedato: 21.04.2020

Dato: 31.03.2020

Arkivsaksnr: 2020/1859-

HAGRN

Ph.d.-utdanningsmelding 2019

Bakgrunn

Ph.d.-utdanningsmeldingen for Det samfunnsvitenskapelige fakultet gir en overordnet vurdering av forskerutdanningen som tilbys ved fakultetet. Meldingen er lagt frem for Programstyret for ph.d.-programmet og vedtatt på sirkulasjon 03.04.2020. Meldingen er vedlagt.

Forslag til vedtak:

Styret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet slutter seg til forslaget til forskerutdanningsmelding 2019.

Jan Erik Askildsen
dekan

Alette Gilhus Mykkeltvedt
fakultetsdirektør

PH.D.-UTDANNINGSMELDING 2019

DET SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAKULTET

Ph.d.-utdanningsmeldingen for Det samfunnsvitenskapelige fakultet gir en overordnet vurdering av forskerutdanningen som tilbys ved fakultetet.

Oppfølging av fakultetets prioriteringer for ph.d.-utdanningen

I 2019 har fakultetet startet utviklingen av et opplegg for veilederopplæring, gjennomgang av opplæringsdelen, med et særlig fokus på kurset i vitenskapsteori og etikk, og fulgt opp instituttene for å sikre at nye regler og rutiner blir fulgt.

Veilederopplæring

Fakultetet ønsker å etablere følgende program for veilederkompetanse:

1. Kurset [UPED622 Forskningsveiledning](#) som tilbys alle ph.d.-veiledere ved UiB
2. E-læringskurs i regelverk og rutiner (fra 2020)
3. Seminar for erfaringsutveksling (fra 2020)

E-læringskurset i regelverk og rutiner er under arbeid. Fakultetet har tatt utgangspunkt i malen for e-læringskurs fra FIA, og har utviklet første fakultetsversjon av dette kurset. Fakultetet ønsker imidlertid å jobbe mer med form og innhold på kurset i samarbeid med HR sentralt, samt å gjennomføre brukertester. Målet er å sikre at det er godt samsvar mellom kursets læringsutbytte, pedagogisk fremstilling, innhold og quiz før e-kurset lanseres.

Fakultetet har etablert en ressursgruppe med et utvalg av veiledere (med ulik grad av veiledererfaring og med og uten utenlandsk bakgrunn). Gruppen har i sine møter diskutert behovet for seminarer for erfaringsutveksling, egnet form for slike seminarer, mulige aktuelle temaer og hvor formalisert veilederopplæring det er behov for. Fakultetet ønsker å tilby veilederopplæring der veiledere kan velge en av to modeller. Modell 1) Et mer omfattende læringsopplegg der veiledere oppnår et sertifikat etter å ha deltatt på UPED622, e-læringskurset, og et visst antall seminar. Modell 2) Veiledere gjennomfører e-læringskurset og deltar på seminar når de ønsker det. Ved gjennomført opplegg under modell 1 vil fakultetet utstede formell dokumentasjon på fullført program for veilederkompetanse. Dette kan være av særlig interesse for yngre vitenskapelige ansatte med ønsker om videre akademisk karriere.

Gjennomgang av opplæringsdelen

Fakultetet har hatt en grundig dialog med emneansvarlig for ph.d.-kurset i vitenskapsteori og etikk (VITSV900) ved Senter for Vitenskapsteori (SVT) høsten 2019 og våren 2020. Våren 2020 holdt fakultetet et utvidet instituttleder møte der også programstyret for ph.d.-programmet og ph.d.-ansvarlige ved instituttene deltok. Emneansvarlig holdt en grundig presentasjon av kurset og var tilgjengelig for diskusjoner og innspill. Gjennomgangen var svært nyttig og det ble etablert en bred enighet om å videreføre kurset som et viktig element i opplæringsdelen. Videre vil fakultetet og SVT undersøke muligheten for å utvide kursets etikkdel.

Et annet viktig prosjekt knyttet til opplæringsdelen er etablering av nytt felles kurs innen kvalitativ metode. Representanter fra fire av fakultetets institutter deltar i prosjektgruppen. Målet er å etablere et valgmenne innen metode som skal tilbys årlig i samarbeid mellom instituttene. Arbeidet startet i 2019 og er pågående.

Oppfølging av nye regler og rutiner

Fakultetet hadde dialogmøter med alle instituttene i august- september 2019 for å sikre at alle endringene ved overgang til eget ph.d.-program var godt kjent og var/ville bli gjennomført. Både fakultetet og instituttene hadde god nytte av dialogmøtene, der blant annet misforståelser knyttet til nye regler ble oppklart. De endringene som har hatt størst behov for avklaring er spørsmål knyttet til

opptak av kandidater med 1-1,5 års masterutdanninger og tolkningen av regelen om at doktorgradskomiteen kan be om at avhandlingen blir omarbeidet før endelig innstilling foreligger.

Erfaringen med endringene så langt er generelt gode. Det er likevel oppdaget noen mindre behov for justeringer i regelverk ettersom det er tatt i bruk. Fakultetet vil gå gjennom opptaksreglene og tydeliggjøre kravene i større grad. Det har blant annet vist seg at kravene til metodekompetanse bør tydeliggjøres mer, og det må være mest mulig klart for søkere til programmet hvilke krav som stilles og hvilke tilfeller det er ulike krav ved de ulike instituttene.

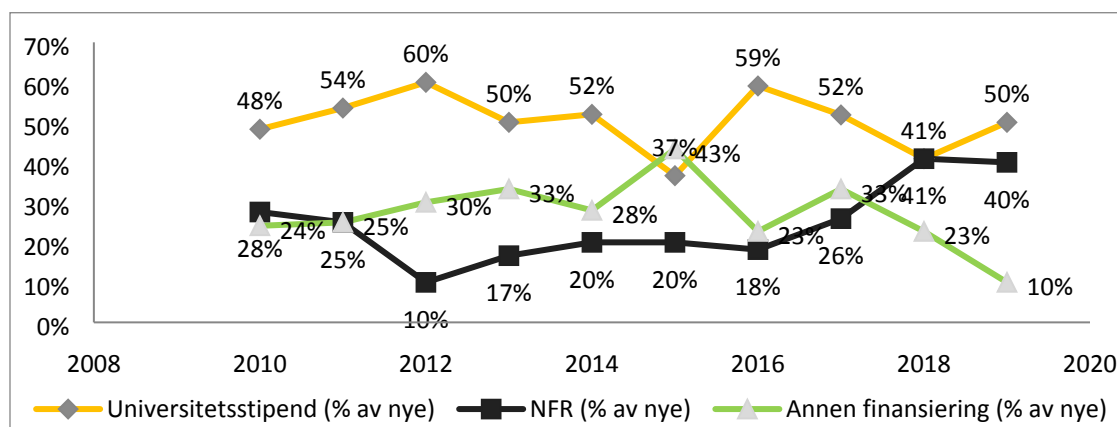
En annen viktig prioritering for fakultetet er planleggingen av en karriereutviklingsdag. En gruppe, sammensatt av ph.d.-kandidater og andre ansatte, er ansvarlige for å lage program for karriereutviklingsdagen som vil arrangeres høsten 2020. Fakultet har også jobbet med å løfte karrieresidene på nett ved blant annet å etablere en nettside som tydeliggjør overførbare ferdigheter ph.d.-kandidater oppnår ved fullført grad.

Programstyret hadde to møter i løpet av 2019 og muligheten for å diskutere og vurdere nye praksiser og rutiner med styremedlemmene har vært viktig for å sikre kvaliteten i programmet.

Forholdet mellom fakultetets ph.d.-utdanning og forskningsatsinger

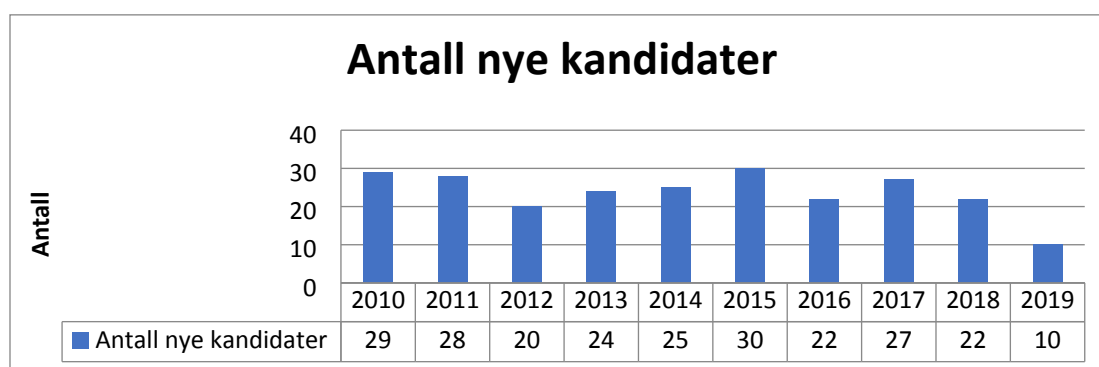
Et grunnleggende forhold mellom forskerutdanning og forskningsatsinger sikres for alle kandidater ved deres integrering i forskningsgruppene/profilområdene til instituttene. I tillegg blir det gjort strategiske vurderinger ved ansettelser av nye stipendiater knyttet til aktuelle satsningsområder. Eksempelvis er seks av fakultetets kandidater knyttet til forskningsgruppen DIPA (Discretion and Paternalism), med professor Marit Skivenes som prosjektleder og veileder. De er dermed knyttet til et stort forskningsprosjekt med omfattende internasjonalt samarbeid og med flere gjesteforskere som bidrar til prosjektet og til kandidatene. På denne måten medvirker forskningsprosjektene til å gi ph.d.-kandidatene internasjonale og nasjonale forskernettverk. Andre forskningsatsinger ved fakultetet som Centre for Energy transformation (CET) har flere ph.d.-kandidater kobla opp mot temaområda Klima og energiomstilling; Grønn omstilling og næringsutvikling; Byplanlegging og stedsutvikling. DIGSSCORE (The Digital Social Science Core Facility) har også flere ph.d.-kandidater tilknyttet store prosjekter, som arbeidet med medborgerpanelet.

Vi har et økende antall stipendiater knyttet til NFR, mens for annen ekstern finansiering er trenden nedadgående. Stipendiater som har sine prosjekter finansiert av eksterne kilder innlemmes som oftest i et internasjonalt forskningsteam. De fleste er i tillegg tilknyttet en av forskningsgruppene på sitt respektive institutt.

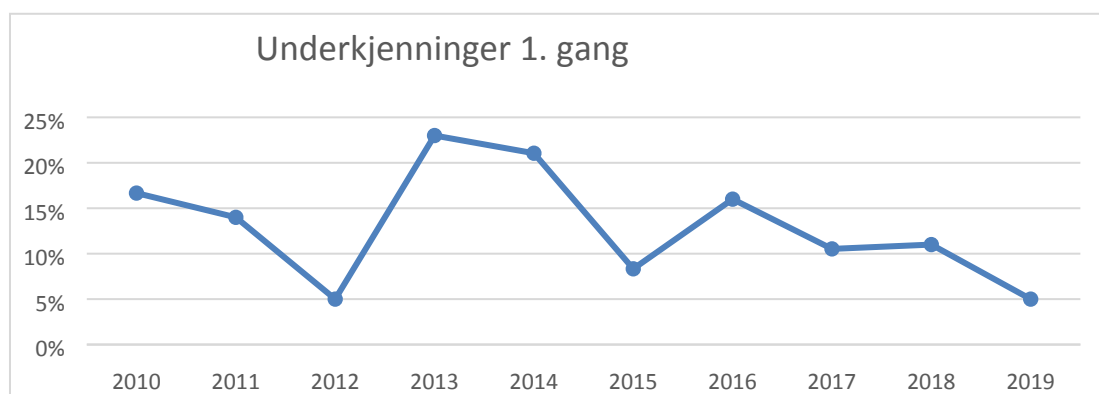
Opptak, gjennomstrømming, disputaser, underkjenninger og frafall

I 2019 tok fakultetet opp kun 10 nye kandidater til ph.d.-programmet. 5 av disse er universitetsstipendiater, 3 er NFR-finansierte og 2 har ekstern arbeidsgiver. Som oversikten under viser er 10 kandidater en dramatisk halvering av opptaksnormalen. Det er flere faktorer som kan forklare det lave opptaket. Fakultetet har fått tildelt færre stillinger innen grunnbevilgning, blant annet på grunn av UiB sin satsing på ph.d.-stillinger innen de strategiske satsingsområdene. Fakultetet har dessverre ikke fått tilslag på noen av de strategiske utlysningene for 2019. Instituttene er delvis kritisk til denne omfordelingen av stillinger og melder fra at de mener fristene er for korte knyttet til disse utlysningene. I tillegg har fakultetet fått tilslag på færre ekstern-finansierte prosjekter, og enkelte av de prosjektene med tilslag har prioritert postdoktor-stillinger fremfor ph.d. Avslutningsvis har det også vært færre ph.d.-kandidater med eksterne arbeidsgivere som har søkt opptak til fakultetets ph.d.-program. Enkelte søknader om opptak til programmet fra stipendiater med eksterne arbeidsgivere har også fått avslag på grunn av for lavt karakternivå eller mangelfull dokumentasjon av metodekunnskaper. For å sikre tydelighet i opptaksfasen ble en samarbeidsavtale med Høyskolen Kristiania inngått i 2019 innen mediefag.

Fakultetet hadde 22 disputaser i 2019. Til sammenligning hadde vi 21 disputaser i både 2018 og 2017. Gjennomstrømmingstallet for 2019 er på **3,8** år netto (den totale tiden kandidaten har benyttet i forskerutdanningen fra opptak til innlevering, fratrukket pliktarbeid, permisjoner etc). i 2019 ble 4 av kandidatene som var på overtid skrevet ut av programmet.

Fakultetet hadde også i 2019 en lavere prosentandel underkjente avhandlinger enn tidligere år. 1 ph.d.-kandidat (5 % av de bedømte) fikk underkjent sin avhandling etter første innlevering. De siste tre årene har det vært kun 1-2 underkjenninger årlig. Snittet de siste 9 årene er 14 %.

Med få enkeltunntak leverer alle inn avhandlingen på nytt og får godkjent 2. innlevering. Selv om de fleste underkjenninger ender med fullført grad, og andelen underkjenninger har gått ned, har fakultetet fortsatt et tydelig fokus på å følge opp tiltakene for å sikre bedre integrering av kandidatene i fagmiljøene, tettere oppfølging underveis, og på sikt lavere sannsynlighet for underkjente avhandlinger. En lavere andel underkjenninger de siste par år kan tyde på at tiltak som oppstartsamtale, årlig medarbeidersamtale for alle kandidater, midtveisevaluering, to veiledere og tilbud om sluttevaluering har hatt en positiv effekt.

Overgangen til fakultets-ph.d.-program innebærer også en bedring for kandidatene i den forstand at etablert praksis har blitt tydeliggjort og formalisert, og gjennom de vedtatte endringene vi mener har bedret ph.d.-utdanningen ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Gjennomgangen av de ulike instituttens ph.d. meldinger viser at de ulike instituttene arbeider med å få på plass rutiner for tettere oppfølging av ph.d. kandidatene.

Nærings-ph.d. og Offentlig sektor-ph.d.

Fakultetet har 3 kandidater på ordningen Offentlig sektor-ph.d. og 1 kandidat på Nærings-ph.d. Kandidatene hadde oppstart i 2017 og 2018. En femte kandidat har fått betinget opptak dersom prosjektet får finansiering gjennom Offentlig sektor-ph.d.

Instituttene er positive til å få flere ph.d.-kandidater på disse ordningene. For å få til dette ønsker instituttene å gå i dialog med personer som henvender seg (potensielle søkere og virksomheter), aktivt ta kontakt med virksomheter og oppfordre kvalifiserte kandidater som blir ansatt i offentlig/privat virksomhet om å ta opp muligheten for slike ph.d. stillinger med sine arbeidsgivere. Institutt for geografi har f.eks. vært i kontakt med Bymiljøetaten i Bergen Kommune der muligheten for Offentlig sektor-ph.d. var et tema.

Flere fagmiljø påpeker at aktuelle kandidater må være faglig kvalifiserte på lik linje med andre kandidater som får opptak til ph.d.-programmet. Programstyret diskuterte i 2019 om denne gruppen kandidater skulle få lavere karakterkrav ved opptak. UiO praktiserer dette. Det ble besluttet å holde på samme opptakskrav for alle søkere til programmet.

Veilederopplæring og karriereveiledning

Fakultetets pågående satsinger på veilederopplæring og karriereveiledning er omtalt under overskriften: Oppfølging av fakultetets prioriteringer for ph.d.-utdanningen.

Veilederopplæring ivaretas også av instituttene selv gjennom arrangering av lokale veilederseminarer, der problemstillinger knyttet til ph.d.-veiledning tas opp til diskusjon, og bruk av erfarne mentorer som gir kollegial støtte.

Fakultetet tilbyr allerede flere aktiviteter gjennom ph.d.-løpet som bidrar til karriereveiledning for kandidatene. Faste aktiviteter som oppstartsseminar, seminar i akademisk skriving og publisering og avslutningsseminar inneholder alle elementer av karriereveiledning. Tilbudet som allerede gis og nyttige ressurser for kandidatene er tydeliggjort på fakultets karrierettsider.

Internasjonalisering

Alle ph.d.-kandidater ved fakultetet oppfordres til å gjennomføre et utenlandsopphold ved relevante forskningsinstitusjoner og fakultetet har egne støtteordninger for dette. Kandidatene opplever i all hovedsak at det blir lagt godt til rette faglig, administrativt og økonomisk for utenlandsopphold, men noen etterlyser mer informasjon om andre tilskuddsordninger en kan søke på. Etter utenlandsopphold, der kandidaten har fått økonomisk støtte fra fakultetet, er det krav om en rapport fra oppholdet. Informasjon som kan være nyttig for andre kandidater som planlegger tilsvarende opphold formidles videre for å avlaste i planleggingsjobben. Kandidatene har også benyttet seg av tilbudet om utreiseseminar i regi av Internasjonalt senter.

For de som ikke gjennomfører et utenlandsopphold skjer internasjonal nettverksbygging gjennom andre arenaer, deriblant deltakelse på konferanser, sommerskoler og samarbeid med gjesteforskere.

Alle stipendiatstillinger ved SV-fakultetet lyses ut internasjonalt og vi får erfaringsmessig mange utenlandske søkere. Fagansvarlige oppfordres også til å bruke egne internasjonale nettverk når nye stipendiatstillinger lyses ut. Andelen utenlandske kandidater ved fakultetet er for tiden 36 %.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Referanse

2020/1859-CHLI

Dato

17.03.2020

Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap - forskerutdanningsmelding 2019

I 2019, som i 2018, disputerte fire kandidater for ph.d. graden. Ved utgangen av 2019 var det 22 kandidater i instituttets ph.d. program. Av disse hadde 9 vært lengre i programmet enn normalt. Ingen ble skrevet ut av programmet i 2019. I 2019 ble det gjennomført 2 sluttlesningsseminarer. Instituttet forventer at antallet disputaser i 2020 blir som i 2019, eventuelt noe lavere.

Oppfølging av kandidater

Instituttet har systematisk gjennomført oppstartsamtaler, midtveisevalueringer og sluttlesning av nesten ferdige avhandlinger i 2019. Ved oppstartsamtalene møter kandidaten instituttleder, administrasjonssjef og ph.d.-koordinator sammen med egen veileder. I møtene får kandidaten informasjon om instituttets opplegg for stipendiatene, om organisering og forventninger til pliktarbeid for kandidater med 4-årige stipender og om forventninger til kandidaten. Kandidaten kan også bli kjent med instituttets arbeid og faglige og sosiale tiltak.

Instituttet har satsset spesielt på midtveisevalueringen i den siste tida. I midtveisevalueringen bruker instituttet et eksternt medlem i vurderingskomiteen, sammen med veileder og instituttets ph.d.-koordinator. Det er gode erfaringer med denne satsingen. Med et eksternt blikk på arbeidet midtveis, får så vel kandidaten, som veileder innspill til det gjestående arbeidet på en annen måte enn dersom komiteen er intern. Kandidaten leverer rapport om arbeidet, publiserte artikler og utkast til artikler, eventuelt kapitler og skisse til kapitler. Det er noe forsinkelser i gjennomføring av midtveisevalueringer, men instituttet vil skjerpe praksis.

Ved sluttlesning brukes en intern komite, med to av instituttets ansatte, sammen med veileder og ph.d.-koordinator. Ordningen har fungert en stund, den får gode tilbakemeldinger fra kandidatene, og det er ikke vanskelig å få ansatte til å stille som komite-medlemmer. Det er varierende hvor lang tid ferdigstilling etter sluttlesning tar. Det vurderes som viktig at sluttlesningen enda sterkere tar opp planleggingen av ferdigstilling.

Instituttet har fortsatt med halvårlige ph.d. seminar, der alle kandidater oppmuntres til å legge fram utkast til artikler eller kapitler. Dette er etter hvert en etablert møteplass hvor de fleste

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for administrasjon og
organisasjonsvitenskap
Telefon 55582175
post@aorg.uib.no

Postadresse
Postboks 7802
5020 Bergen

Besøksadresse
Christiesgate 15
Bergen

Saksbehandler
Charlotte Lillefjære-Tertnæs
55582431

ph.d. kandidatene stiller. Seminarene utgjør en arena for utveksling av erfaringer, der alle både legger fram og kommenterer andres arbeider. I tillegg bidrar disse seminarene til å integrere eksterne og interne kandidater.

I 2018 ble de første «shut up and write»-sesjonene arrangert. Dette er et skrive-seminar, hvor alle arbeider med sine tekster i stillhet i en halv dag, med felles kaffe først og matpakkelunsj etterpå. Dette tiltaket er åpent for andre, men det er i hovedsak ph.d.-kandidatene som benytter det, og det gjelder særlig kandidatene som har sin daglige arbeidsplass ved instituttet. Møtene arrangeres hver annen uke, og fremmøtet er svært godt.

Ved utgangen av 2019 har ni kandidater gått over oppsatt sluttdato. Noen nærmer seg innlevering. Fakultetet følger opp to kandidater hvor det ikke automatisk utvidet sluttdato etter 31.12.2019. Flere av instituttets ansatte har gått inn med ekstra oppfølging av arbeidet til noen av kandidatene på overtid. Instituttet vil ta opp mer dialog med veilederne til kandidater på overtid, og i noen tilfeller, som når ansatte slutter, vil instituttet sørge for at kandidater får ny eller ekstra veileder.

Forholdet mellom forskerutdanning og forskningssatsninger

Forskningsgruppeorganiseringen ved instituttet bidrar til å knytte ph.d.-kandidatene tett til forskningsmiljø og enkeltprosjekter. I forskningsgruppene får kandidatene lagt fram og diskutert utkast. Seks av instituttets ph.d. kandidater er knyttet til forskningsgruppen DIPA (Discretion and Paternalism), og prosjektleder Marit Skivenes er veileder for disse kandidatene. De er dermed knyttet til et stort forskningsprosjekt med omfattende internasjonalt samarbeid og med flere gjesteforskere som bidrar til prosjektet og til kandidatene. På denne måten medvirker forskningsprosjektene til å gi ph.d.-kandidatene internasjonale og nasjonale forskernettverk. Fra 2020 vil også en ph.d. - kandidat med et «offentlig sektor-ph.d» komme til instituttet. Det bidrar til en styrking av instituttets forskning om samfunnssikkerhet.

Av kandidatene ved instituttet, har 5-6 sin arbeidsplass utenfor instituttet. Det er vanskeligere å integrere denne gruppen i det faglige fellesskapet ved instituttet. Flere tiltak, som oppfordring til deltakelse i ulike faglige sammenhenger, er forsøkt. Slik deltakelse vil fra nå av bli tatt systematisk opp ved oppstartsmøter. Det vil også bli vurdert å legge opp til at alle i en periode har en arbeidsplass ved instituttet, for eksempel noen måneder i en viss fase av arbeidet. Dette vil også være tema for møter med veilederne.

Internasjonalisering

Instituttet har ikke fullstendig oversikt over ph.d.-kandidatenes deltakelse ved internasjonale konferanser. Slik deltakelse og utenlandsopphold er tema ved oppstartsamtalene.

Et viktig initiativ i for internasjonalisering er instituttets samarbeid med Universitetet i Potsdam om en International Research Training Group (IRTG). I 2019 ble det sendt en søknad til Deutsche Forschungsgemeinschaft, Universitetet i Potsdam var søker og instituttet partner. Søknaden ble dessverre ikke funnet støtteverdige.

Karriereveiledning

Instituttet har ingen spesielle tiltak for karriereveiledning for ph.d.-kandidater. Dette temaet ble tatt opp i 2018 og ble planlagt tatt opp i det første halvårslige dagens ph.d.-seminaret, men det er utsatt til seminaret våren 2020.

Opplæringsdel og veilederopplæring

I uke 21 arrangerte instituttet et kurs i QCA-analyse (Qualitative Comparative Analysis). Underviser var professor Tabitha Benney, fra University of Utah. Kurset var primært innrettet mot PhD-studenter, men var også åpent for øvrige ansatte fra flere institutter. Kurset hadde 16 deltakere og ble vurdert som svært vellykket.

Instituttet har søkt om å opprette et nytt ph.d.-kurs i metode med vurderingstermin våren 2020. Kurset omhandler Systematic Review og vil være aktuelt for ph.d.- kandidater fra flere fagmiljø samt andre ansatte. Kurset er planlagt avholdt ved UiB 17. til 19.juni 2020 og i tillegg 25. juni for dem som tar full versjon. Faglig ansvarlig er professor Marit Skivenes.

Instituttet arrangerer ikke egne faste PhD-kurs som ph.d.-kandidatene kan benytte som del av opplæringen de skal ha. Kandidatene bruker fakultetets kurs i vitenskapsteori. Dette kurset gir ph.d.- kandidatene anledning til å drøfte viktige spørsmål som ikke nødvendigvis hører hjemme i avhandlingen. Kandidatene møter også kolleger fra andre institutter. Inntrykket er at tilbudet av kurs er godt, og det er ikke registrert et sterkt ønske om flere kurs.

Instituttet har ikke noen organisert veilederopplæring. I 2019 ble det planlagt et veiledermøte, dette holdes imidlertid først 25.mars 2020. Planen er å invitere til halvårlige veiledermøter der felles problemstillinger diskuteres.

Vennlig hilsen

Jacob Aars
instituttleder

Charlotte Lillefjære-Tertnæs
administrasjonssjef

Ph.d.-utdanningsmelding 2019, Institutt for geografi

Forskerutdanningsmeldingen er vedtatt i instituttrådet ved institutt for geografi

Ifølge brev fra Forsknings- og innovasjonsavdelingen av 3. februar 2020, sak 20/1051, om ph.d.-utdanningsmeldingen for 2019, skal Instituttens ph.d.-utdanningsmelding omhandle følgende tema og få frem satsinger og resultat, styrker og svakheter:

Forholdet mellom ph.d.-utdanningen og forsknings-satsninger

Instituttene bes om å trekke frem et eller flere eksempler på koblinger mellom ph.d.-utdanningen og forsknings-satsninger ved instituttet, og redegjøre for eventuelle planlagte tiltak for å integrere ph.d.-kandidater i forsknings-satsingene. Er alle ph.d.-kandidatene med i en forskningsgruppe? Hvilke faglige seminarer/aktiviteter kan de delta på ved instituttet?

Institutt for geografi har utforma sentrale tematiske forskningsområde. Eksempler innan samfunnsgeografi er: Byplanlegging og stedsutvikling; Global ulikhet og utvikling; Forvaltning av naturressurser; Matproduksjon og matsikkerhet; Klima og energiomstilling; Grønn omstilling og næringsutvikling. I 2019 vart ein samfunnsgeograf tilsett (Jose Gilvan de Melo Junior), og stillinga var i utlysinga kobla opp mot satsingsområdet Matproduksjon og matsikkerhet, og Global ulikhet og utvikling. De Melo sitt prosjekt 'A qualitative assessment of the Landless Workers' Movement (MST) representation of female, black and LGBT workers in Brazil' er svært aktuelt for desse satsingsområda for instituttet.

Ph.d.-kandidatane som er knytte til Centre for Energy transformation (CET) er kobla opp mot temaområda Klima og energiomstilling; Grønn omstilling og næringsutvikling; Byplanlegging og stedsutvikling.

Alle Ph.d.-kandidatane er med i ei faggruppe (samfunnsgeografi, naturgeografi eller miljø- og landskapsgeografi). Når dei har prosjekttilknytning i tillegg (dette varierer) er dei også med i forskningsgrupper der.

Nærings-ph.d. og Offentlig sektor-ph.d.

Beskriv erfaringen med ordningen dersom instituttet har kandidat(-er) på NFR-ordningene [Nærings-ph.d.](#) og [Offentlig sektor-ph.d.](#) Har instituttet ønske om å få flere kandidater på disse ordningene? Hvilke eventuelle tiltak foreslår instituttet for å øke antallet kandidater finansiert gjennom disse ordningene.

Institutt for geografi har ein offentlig-ph.d.-kandidat, Randi Taxt frå VIS (tidl. Bergen Teknologioverføring). Via kandidaten har det vore interaksjon med systemdynamikkgruppa ved Institutt for geografi der idear for innovasjon vart drøfta.

Instituttet har hatt møte med m.a. Bymiljøetaten i Bergen Kommune, der moglegheitene for offentlig sektor-ph.d. er tema.

Rekruttering av ph.d.-kandidater

I 2019 startet kun 10 nye ph.d.-kandidater ved fakultetet, der 8 er ansatt ved fakultetet (interne) og 2 er ansatt utenfor (eksterne). Normalen for fakultetet er mellom 20 og 25 nye ph.d. 'er årlig. Har instituttet noen tiltak for å få flere nye ph.d.-kandidater? (interne og/eller eksterne)

Institutt for geografi tilsette ein ph.d.-kandidat i samfunnsgeografi og ein i systemdynamikk (tverrfagleg marin ph.d.-stilling) i 2019.

Det er tilsett ein i geografi i 2020 og det er sendt fleire søknader om tverrfagleg ph.d.-stillingar (Global Challenges og Klima og energiomstilling). Elles er ph.d.-stipend med i fleire NFR-søknader frå instituttet.

Oppfølging av kandidater

Hvor stor andel av kandidatene er på overtid og hvordan legger instituttene til rette for at kandidatene kan fullføre? Pek på mulige tiltak fra instituttet og/eller fakultetet som kan få kandidater som har vært lenge i programmet til å fullføre.

Av instituttets 28 ph.d.-kandidatar (pr. mars 2020) er fem i geografi og fem i systemdynamikk på overtid. Dei fleste av desse har planar om å levere avhandlinga om kort tid. Eit tiltak instituttet er i ferd med å iverksette er gjennomføring av sluttevalueringar. Dette for å fremje motivasjon til å levere og sikre kvaliteten på avhandlinga før innlevering.

Av aktivitetar Instituttet tilbyr som oppfølging av sine kandidatar utover oppstartsamtale (blir gjennomført for alle kandidatar) og den vanlege oppfølginga av hovud- og birettleiar, kan dette nemnast:

Ph.d.-kandidatane kan delta i den faglege seminarrekka Research seminar som blir arrangert ca. annankvar torsdag (frå H-19 i regi av to ph.d.-kandidatar). CET-seminara som vert arrangert nesten kvar onsdag er også opne for deltaking av ph.d.-kandidatane. Dei vert også inviterte til sine medstudentar sine presentasjonar av vitskapsteoretiske essay og midtvegsevalueringar (seminardelen).

I september 2019 arrangerte instituttet ei heildags ph.d.-samling i Lystgården på Landås der 14 stipendiatar (både i geografi og systemdynamikk) presenterte sine prosjekt for kvarandere og hadde workshop som munna ut i 'Initial elements of a handbook for PhD students in geography and systems dynamics'. Det var middag om kvelden og det faglege og sosiale utbytet var stort.

Det vart bestemt at det blir ny ph.d.-samling hausten 2020 der stipendiatane skal presentere og kommentere skriftlege arbeid for kvarandere over to dagar med overnattng. Det var også bestemt at instituttet støttar uformelle lunsjmøte som ph.d.-studentane arrangerer på eige initiativ. Dei har halde to slike møte.

I mars 2020 arrangerer instituttet halvdagsseminaret 'Preparing for the PhD-thesis introduction («kappe»)' med professor Tim Richardson, NMBU. 17 ph.d.-kandidatar har meldt seg på.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Referanse

2020/1859-KNR

Dato

17.03.2020

Ph.d.-utdanningsmelding 2019 - Institutt for informasjons- og medievitenskap

Forholdet mellom ph.d.-utdanningen og forskningssatsinger

Forskningsaktiviteten ved instituttet er organisert i forskningsgrupper. Alle stipendiater skal være knyttet til en forskningsgruppe.

Forskningsgruppene er en sentral arena for stipendiatene i sitt arbeid og muligheter for å legge frem og diskutere sitt arbeid. De eksternt finansierte stipendiatene er dessuten knyttet til prosjekt som involverer miljøer utenfor instituttet, og de legger frem arbeid i sammenheng med møter i disse prosjektgruppene.

Slik representerer disse gruppene en kobling mellom forskerutdanning og forskningssatsninger.

Nærings-ph.d. og Offentlig sektor-ph.d.

To av instituttets 28 stipendiater (pr 31.12.2019) finansieres gjennom NFR-ordningene, én nærings-ph.d. og én Offentlig sektor-ph.d. Disse kandidatene ligger godt an i sitt utdanningsløp. Instituttet har således begrenset, men positiv erfaring med ordningene. Instituttet er orientert om at det er en søknad om offentlig sektor-ph.d. under utarbeidelse hos Bergen kommune. Kandidaten har fått betinget opptak på doktorgradsprogrammet ved fakultetet.

Instituttet er positiv til flere kandidater på disse ordningene, og jobber for at fagmiljøet er bevisst på mulighetene det innebærer.

Rekruttering av ph.d.-kandidater

I likhet med på ph.d.-programmet som helhet, i 2019 begynte spesielt få nye ph.d.-stipendiater på Infomedica. Bare tre stipendiater begynte i 2019, mot 7, 8 og 6 i de foregående årene. I 2020 har det allerede begynt 3 nye stipendiater på Infomedica.

Årsaken til det lave opptaket i 2019 er delvis få nyoppstartede prosjekter, og delvis at det ikke ble tilsatt noen i to utlyste ph.d.-stillinger.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for informasjons- og medievitenskap
Telefon 55589100
post@infomedica.uib.no

Postadresse
Postboks 7802
5020 Bergen

Besøksadresse
Fosswinckelsgate 6
Bergen

Saksbehandler
Knut Risnes

Som tiltak på utfordringene har instituttet, i likhet med fakultetet, økt bevissthet på NFR-søknader denne våren. De to ubesatte ph.d.-stillinger har blitt utlyst igjen og en rekruttering ble gjort i januar.

Instituttet rekrutterer i noen grad doktorgradskandidater finansiert av andre institusjoner. Vi vil nevne samarbeid med kinesiske universitet innen informasjonsvitenskap og en samarbeidsavtale med Høyskolen Kristiania inngått i 2019 innen mediefag.

Oppfølging av kandidater

Vi hadde per 31.12.2019 28 registrerte ph.d.-kandidater. Seks kandidater var mer enn ett år på overtid, hvorav 3 rapporterer at de kommer til å levere i løpet av våren 2020. Nesten alle på overtid har annet arbeidssted enn instituttet.

Med utgangspunkt i fremdriftsrapportering vil instituttledelsen i 2020 prioritere dialog med disse kandidatene og deres veiledere om prosess for ferdigstilling. Kandidater som ikke har vist framgang på lang tid, uten legeerklæring, vil bli foreslått skrevet ut av programmet.

Instituttledelsen ser også på mulighetene for organisert erfaringsutveksling for veiledere i form av kurs, seminar eller lignende.

Ordningen med midtveiseevaluering blir vurdert som et positivt bidrag til forskerutdanningen, og alle som har vært igjennom evalueringen har vurdert det som en nyttig eksersis som gir et positivt fokus på progresjon og resultater i arbeidet.

Vennlig hilsen

Leif Ove Larsen
instituttleder

Espen Dahle
administrasjonssjef

Forskerutdanningsmelding 2019 – Institutt for sammenliknende politikk

Vi viser til brev fra fakultetet angående Instituttens forskerutdanningsmelding 2019 (sak 2020/1859). I henhold til Reglement for Det samfunnsvitenskapelige fakultet skal instituttrådet behandle og vedta forskerutdanningsmelding.

Forholdet mellom ph.d.-utdanningen og forskningssatsninger

Flere av ph.d.-prosjektene, for ikke å si de fleste, er relatert til UiBs forskningssatsninger. Dette gjelder særlig globale samfunnsutfordringer som ulikhet og migrasjon, men også klima og energiomstilling. Instituttets egne stipendiater er alle medlem av en av instituttets tre forskergrupper og deltar i gruppens aktiviteter. I flere tilfeller har også stipendiater hatt delt koordinatoransvar for gruppeaktivitetene. De fleste av instituttets egne stipendiater er i tillegg tilknyttet et prosjekt med egne aktiviteter og er i flere tilfeller da også del av et større prosjektteam som også kan omfatte postdoktorer i tillegg til en fast vitenskapelig ansatt som prosjektleder. Alle som er opptatt i programmet under Institutt for sammenliknende politikk inviteres til Solstrand-seminaret som holdes mot slutten av hvert semester. I tillegg til seminarer og aktiviteter ved instituttet, kan ph.d.-studentene delta i tilsvarende aktiviteter i den tverrfaglige seminarrekken i politisk økonomi, ved DIGSSCORE, CET og CLST.

Antallet eksterne ph.d.-studenter tilknyttet instituttet har økt. Disse er i hovedsak ikke en del av forskningssatsninger ved instituttet, men kan være tilknyttet prosjekt som involverer samarbeid mellom forskningsmiljøer på instituttet og den institusjonen som finansierer de eksterne.

Nærings-ph.d. og offentlig sektor-ph.d.

Instituttet har ingen slike doktorgradsstudenter, men samarbeid om offentlig sektor-ph.d. har vært diskutert. Den eksterne samarbeidspartneren måtte da prioritere internt og det ble ikke til noe konkret i det tilfellet. Instituttet ser det som viktig at eventuelle ph.d.-studenter på disse ordningene har den riktige faglige bakgrunnen, er faglig oppdatert og ellers kvalifisert til opptak på lik linje med ph.d.-studenter som søker og konkurrerer om stipendiatstilling.

Rekruttering av ph.d.-kandidater

I 2019 startet tre nye doktorgradsstudenter opp, med en fjerde rett etter nyttår 2020. To av disse er stipendiater ved instituttet, to eksterne. I et ERC-prosjekt er en postdoktorstilling omgjort til stipendiatstilling (under ansettelse). Siden fakultetet ikke

tildeler stipendiatstillinger i større omfang, vil ytterligere stipendiatstillinger ved instituttet være avhengig av nye eksterntfinansierte prosjekter. Slike prosjekter har så langt foretrukket postdoktorer.

Når det gjelder eksterne doktorgradsstudenter, ser vi i økende grad at eksternt arbeidsgiver har ansatt stipendiater uten å ta tilstrekkelig hensyn til faglig bakgrunn eller opptakskriterier til doktorgradsutdanningen. Dette er en rekrutteringsmåte instituttet vil unngå og instituttet har kommunisert nokså tydelig hvilke forhold som bør vektlegges ved rekruttering. Det er usikkert om dette budskapet har nådd fram tilstrekkelig til at rekrutteringspraksis hos eksternt arbeidsgiver endres. Instituttet ser det derfor som viktig at de som tas opp til forskerutdanningen er helt ut kvalifisert *før* opptak og ønsker å unngå betingede opptak som innebærer etter-kvalifisering i løpet av forskerutdanningsperioden – spesielt gjelder dette metodekvalifikasjoner. Instituttet vil også måtte vektlegge faglig bakgrunn som mattsjer instituttets veiledningskompetanse og -kapasitet.

Rutinene for opptak av eksterne bør gjennomgås. Instituttet er bekymret for om eksterne søkere forventer eller forespeiles opptak før søknad er komplett og kvalifikasjonsgrunnlaget kan vurderes. Instituttet ser det som viktig at fakultetet legger en faglig vurdering til grunn for opptak, ikke en rent administrativ, og at faglige kvalifikasjonskrav og nivå opprettholdes. Opptakskvalitet bør rapporteres for ph.d.-nivå slik det gjøres for bachelor- og mastergradsprogrammer.

Fakultetet bør klargjøre om veiledning skal regnes fra veileders forskningstid eller undervisningsplikt, i sistnevnte tilfelle vil opptak av flere eksterne doktorgradsstudenter som ikke inngår i instituttets forskningssatsninger innebære at ressurser dreies bort fra andre undervisningsoppgaver, noe som ikke er akseptabelt i en situasjon med underdekning av ansatte.

I 2020 har instituttet mange forskningsterminer, frikjøp, m.m. som gjør at det er tvilsomt om instituttet har kapasitet til å ta opp flere eksterne doktorgradsstudenter inneværende år.

Oppfølging av kandidater

Det er per mars 2020 registrert 20 aktive doktorgradsstudenter i sammenliknende politikk, 25 % av disse er eksterne. Kandidatene i programmet tilbys deltakelse i eget seminar hvert semester, i tillegg til deltakelse i forskningsgruppene samt eventuelle prosjektaktiviteter for instituttinterne stipendiater. Sju doktorgradsstudenter har etter planen innlevering i 2020, én av dem har allerede levert. Noen av disse har hatt sluttseminar, mens det planlegges for andre. For kandidater på overtid (15 %) settes det opp fullføringsplan. Oppfølgingen av disse varierer og må tilpasses bl.a.

jobbsituasjon. Det arbeides imidlertid aktivt med å få de som er på overtid i mål og det legges ned betydelige ressurser på dette.

Innlevering videre framover som oppgitt i framdriftsrapportene 2019:

2021: 5

2022: 4

2023: 4

Midtveisevalueringer planlegges i lys av framdriftsrapportene og annen informasjon. Instituttets to forskerutdanningskoordinatorer går sammen med instituttleder gjennom de årlige framdriftsrapportene. Tilgangen til disse kommer noe sent etter at de er fylt ut, men inntrykket var at rapportene som ble levert i 2019 var tatt mer alvorlig av både kandidater og veiledere, slik at det var færre summariske rapporter enn tidligere. Flere av rapportene var nyttige med tanke på å vurdere framdrift og som vanlig ble rapportene benyttet som supplerende informasjon for å planlegge midtveiseminar og andre oppfølgingstiltak.

De siste par årene har instituttet særlig hatt oppmerksomheten rettet mot et par forhold som påvirker framdrift og gjennomføring: Opplæringsdelen og pliktarbeid.

Når det gjelder opplæringsdelen har vi forsøkt å innskjerpe at kurs må godkjennes fortløpende (ikke samles opp til slutt), slik at det lar seg gjøre å følge hvor langt den enkelte er kommet i oppfyllelsen av kravene i opplæringsdelen. Dette er nå også et tema på midtveiseminarene, der vi ber om utskrift fra systemet kursene registreres i for oversikt over hva som er oppfylt og hva som gjenstår. Dette ønsker vi å fortsette med. Nye stipendiater oppfordres videre til å få unnagjort kurset i vitenskapsteori og etikk så tidlig så mulig, da dette beklageligvis fungerer som en propp på framdriften for enkelte.

De siste par årene har instituttet lagt vekt på bedre tilrettelegging av pliktarbeidet med tanke på både planlegging av undervisningsoppgaver og variasjon/bredde i undervisningsoppgavene. Temaet tas opp allerede i oppstartssamtalene med nye stipendiater, og undervisningsleder følger opp hver enkelt. På bakgrunn av skjerpede krav til pedagogisk kompetanse for ansettelse ved universitetene, har instituttet begynt å tilby at ph.d.-studentene får kurs i universitetspedagogikk godskrevet pliktarbeidet (for de som har undervisning som pliktarbeid, der pliktarbeidet er knyttet til et prosjekt, blir situasjonen selvsagt en annen). En utfordring vi har er at situasjonen for våre egne stipendiater er forskjellig, slik at det er vanskelig å legge til rette for likt pliktarbeid med tanke på undervisningsoppgaver. Eksamens- og sensursystemet Insperia er for eksempel ikke i stand til å sortere besvarelser på språk, slik at stipendiater som ikke kan norsk/skandinavisk ikke vil få den type

undervisningserfaring i like stort omfang som de som kan norsk/skandinavisk. Alt i alt viser framdriftsrapportene likevel større tilfredshet med tilretteleggingen av pliktarbeidet enn tidligere. En annen utfordring er at Sampol etter hvert har et økende antall doktorgradsstudenter med ekstern arbeidsgiver. Noen av disse har pliktarbeid til sin eksterne arbeidsgiver, men instituttet har svært få muligheter til å påvirke arbeidssituasjonen og tilretteleggelsen av pliktarbeidet.

Gruppe B ved instituttet er opptatt av midtveiseevalueringen og har ytret ønske om bedre utnyttelse av den og mer tilbakemelding på retningen i prosjektet. Det er foreslått at i stedet for å skrive en to-siders rapport om prosjektet som bakgrunnsnotat for et kort møte, vil nytten av midtveiseevalueringen øke hvis studentene kan sende inn et par arbeider i forkant av møtet slik at det blir enklere å evaluere prosjektet i sin helhet og dermed få råd om større endringer som bør gjøres. Det er også ytret ønske om å få en mer «frist»-følelse av midtveiseevalueringen, hvor man for eksempel blir oppfordret til å levere to arbeider. Meningen er ikke å sette et krav, men med denne «frist»-følelsen å gi en klar forventning og formening om hvor man bør være på dette stadiet, halvveis i avhandlingsarbeidet.

Instituttet legger opp midtveisseminarene etter rammene og føringene gitt i fakultetets ph.d.-program. Midtveiseevalueringen søkes plassert på et tidspunkt, ofte noe etter halvveis i løpet, der det vurderes at utbyttet er størst. Endring i midtveisseminarene kan være aktuelt, men vil måtte ta hensyn til at kandidatene midtveis er i ulik situasjon når det gjelder hvor stor del av opplæringsdelen som er gjennomført og hvor langt den enkelte er kommet med de skriftlige arbeidene. Det som gruppe B etterlyser midtveis kan også følges opp av veilederne, slik at midtveiseevalueringen suppleres med fastsatt utvidet «midtveisveiledning».

Til den siste delen av avhandlingsarbeidet, melder ph.d.-studentene at det hersker en del usikkerhet om selve avslutningsfasen når det gjelder retningslinjer og formatteringskrav. Til tross for informasjonssider på nett, er mer tydelighet rundt den siste innleveringsfasen ønskelig. Ph.d.-studentene etterlyser videre større fokus på karriereutvikling og veiledning.

Ph.d.-utdanningsmelding 2019, Institutt for sosialantropologi

Forskerutdanningsmeldingen er vedtatt i instituttrådet ved institutt for sosialantropologi

Ifølge brev fra Forsknings- og innovasjonsavdelingen av 3. februar 2020, sak 20/1051, om ph.d.-utdanningsmeldingen for 2019, skal Instituttens ph.d.-utdanningsmelding omhandle følgende tema og få frem satsinger og resultat, styrker og svakheter:

Forholdet mellom ph.d.-utdanningen og forskningssatsninger

Instituttene bes om å trekke frem et eller flere eksempler på koblinger mellom ph.d.-utdanningen og forskningssatsinger ved instituttet, og redegjøre for eventuelle planlagte tiltak for å integrere ph.d.-kandidater i forskningssatsingene. Er alle ph.d.-kandidatene med i en forskningsgruppe? Hvilke faglige seminarer/aktiviteter kan de delta på ved instituttet?

Instituttet har ikke klart definerte forskningssatsinger, men porteføljen av forskningsprosjekt og forskergrupper utgjør et bredt knippe av faglig fokuserte kollektive aktiviteter der det ofte er naturlig å integrere ph.d.-kandidater.

Det gjennomføres oppstartsamtaler med alle kandidater. I dette møtet diskuteres alternativer for forskningsfelleskap kandidaten kan inngå i. Så langt det er mulig skal kandidaten være en del av en forskningsgruppe. Dette innfris i de aller fleste tilfeller. Instituttet har løpende fokus på å opprette nye og holde i gang eksisterende forskningsgrupper.

Instituttet arrangerer skrivekurs for ph.d. kandidater. Instituttet arrangerer årlig ph.d. samling for ph.d. kandidater der de presenterer sitt prosjekt muntlig eller poster

Instituttet oppfordrer kandidatene til å delta på instituttseminar

Nærings-ph.d. og Offentlig sektor-ph.d.

Beskriv erfaringen med ordningen dersom instituttet har kandidat(-er) på NFR-ordningene Nærings-ph.d. og Offentlig sektor-ph.d. Har instituttet ønsket om å få flere kandidater på disse ordningene? Hvilke eventuelle tiltak foreslår instituttet for å øke antallet kandidater finansiert gjennom disse ordningene

Vi er lite kjent med disse ordningene og hva det vil innebære, men tviler på at dette vil komme til å bli et viktig virkemiddel for oss. Det vil være avhengig av at enkeltforskere bygger opp relasjoner til eksterne partnere som er interessert i å få til dette.

Rekruttering av ph.d.-kandidater

I 2019 startet kun 10 nye ph.d.-kandidater ved fakultetet, der 8 er ansatt ved fakultetet (interne) og 2 er ansatt utenfor (eksterne). Normalen for fakultetet er mellom 20 og 25 nye ph.d. 'er årlig. Har instituttet noen tiltak for å få flere nye ph.d.-kandidater? (interne og/eller eksterne)

Institutt for sosialantropologi ønsker å øke antallet ph.d. kandidater. Det kan nevnes at i januar 2020 startet tre nye kandidater opp sitt doktorgradsløp ved instituttet. Vi har sendt inn søknad om to

tverrfaglige ph.d.-stillinger innen satsingsfeltet Globale samfunnsutfordringer. I tillegg prioriterer vi å legge inn ph.d. stillinger i NFR søknader

Ellers beklager vi at det som følge av at rekrutteringsstillinger fordeles til satsningsområdene og som forsterkningsmidler til eksternt finansierte prosjekt er færre stipend tilgjengelig for disiplinorienterte 'åpne' UiB PhD-prosjekt

Oppfølging av kandidater

Hvor stor andel av kandidatene er på overtid og hvordan legger instituttene til rette for at kandidatene kan fullføre? Pek på mulige tiltak fra instituttet og/eller fakultetet som kan få kandidater som har vært lenge i programmet til å fullføre.

Institutt for sosialantropologi har 12 kandidater på overtid. Noen er veldig langt på overtid og utskrivning kan bli aktuelt for en eller flere. Noen er tidligere kvotestipendiater og har reist tilbake til sitt hjemland. Jobb og andre forpliktelser gjør det vanskelig å få nok tid til å jobbe med avhandlingen.

Mange av de som er på overtid er i ferd med å levere, de fleste jobber med avhandlingen. Instituttet (ved veileder/ph.d.-ansvarlig/instituttleder) har løpende kontakt med alle. Endring av veiledningsforhold eller rekruttering av biveileder har blitt foretatt i enkelte tilfelle. Institutt for sosialantropologi søker å legge til rette for meg faglig integrering av kandidatene, både i forskergrupper og i annen faglige aktiviteter ved instituttet.

Instituttet gjennomfører som nevnt også oppstartsamtale med alle kandidater for å sikre god planlegging av doktorgradsløpet med mål å redusere antall fremtidige kandidater på overtid.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Referanse

2020/1859-RAMY

Dato

11.03.2020

Ph.d.-utdanningsmelding 2019 - Institutt for økonomi

I det følgende fremgår Institutt for økonomis ph.d.-utdanningsmelding for 2019, vedtatt i instituttrådet 10. mars 2020:

Forholdet mellom ph.d.-utdanningen og forskningssatsninger

Instituttene bes om å trekke frem et eller flere eksempler på koblinger mellom ph.d.-utdanningen og forskningssatsinger ved instituttet, og redegjøre for eventuelle planlagte tiltak for å integrere ph.d.-kandidater i forskningssatsingene. Er alle ph.d.-kandidatene med i en forskningsgruppe? Hvilke faglige seminarer/aktiviteter kan de delta på ved instituttet?

Samsvaret mellom forskerutdanning og forskningssatsninger er godt i den forstand at alle stipendiater arbeider med avhandlinger innen temaer som dekkes av staben ved instituttet.

En andel av våre ph.d-kandidater finansieres gjennom NFR. Dette kommer vanligvis i stand ved at en gruppe tilsatte søker på et av de store, løpende programmene i NFR (de siste årene har mange av søknadene gått til VAM-programmet). Når slike søknader innvilges, vil den/de medfølgende ph.d-kandidat/ene automatisk være en del av en forskningssatsing på instituttet. Et eksempel er NFR-prosjektet «Unfit or unqualified?» som løper fra juni 2018 og er et samarbeid med NORCE, men ledes fra instituttet. Stipendiatstillingen ble besatt høsten 2018, og vedkommende vil være en del av et team i dette tilfellet bestående av forskere fra instituttet, NORCE, SNF og UC San Diego (de to siste i form av bistillinger finansiert over samme prosjekt).

Alle stipendiater er med i en av instituttets forskergrupper, og forventes å delta på instituttets forskingsseminarer og internseminarer.

Ved rekruttering til professor II vektlegges i tillegg til styrking av instituttets forskningssatsinger muligheter for direkte forskningssamarbeid med ph.d-studenter og postdoktorer.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Nærings-ph.d. og Offentlig sektor-ph.d.

Beskriv erfaringen med ordningen dersom instituttet har kandidat(-er) på NFR-ordningene [Nærings-ph.d.](#) og [Offentlig sektor-ph.d.](#) Har instituttet ønsker om å få flere kandidater på disse ordningene? Hvilke eventuelle tiltak foreslår instituttet for å øke antallet kandidater finansiert gjennom disse ordningene

Instituttet har en kandidat på ordningen Offentlig sektor-ph.d., og har svært god erfaring med det så langt. Instituttet har p.t. ingen konkrete kandidater i siktet, men vil stille seg positiv dersom konkrete kandidater skulle dukke opp.

Det er vanskelig å se mange konkrete tiltak som instituttet kan sette i verk for å øke antallet kandidater gjennom disse ordningene ettersom vi er avhengig av initiativ fra arbeidsgivere for å få dette til, men vi vil ta kontakt med institusjoner det er naturlig å tenke seg at det kan være aktuelle kandidater.

Rekruttering av ph.d.-kandidater

I 2019 startet kun 10 nye ph.d.-kandidater ved fakultetet, der 8 er ansatt ved fakultetet (interne) og 2 er ansatt utenfor (eksterne). Normalen for fakultetet er mellom 20 og 25 nye ph.d. 'er årlig. Har instituttet noen tiltak for å få flere nye ph.d.-kandidater? (interne og/eller eksterne)

Instituttet er svært bekymret for svikten i rekrutteringen til PhD-programmet den siste tiden, spesielt fordi dette inntreffer når vi er i ferd med å inngå et samarbeid med NHH om opplæringsdelen av PhD-programmet.

Vi er også misfornøyd med de svært korte tidsfristene for utlysningene av PhD-stillinger gjennom UiB sentrale satsninger. Med bedre tid hadde vi ønsket å utforme søknader både til utlysningen innenfor klima og miljø og også globale samfunnsutfordringer, men vi rakk i dette i denne omgang.

Det viktigste tiltaket instituttet vil gjennomføre er å søke ekstern finansiering fra NFR der stipendiater inngår i budsjettet.

Oppfølging av kandidater

Hvor stor andel av kandidatene er på overtid og hvordan legger instituttene til rette for at kandidatene kan fullføre? Pek på mulige tiltak fra instituttet og/eller fakultetet som kan få kandidater som har vært lenge i programmet til å fullføre.

Andelen kandidater på overtid var i 2019 noe høyere enn vanlig for instituttet, men ingen av dem var veldig mye på overtid. En av kandidatene med ekstern arbeidsplass som reelt var noe på overtid, leverte avhandlingen og disputerte våren 2019. Ytterligere en kandidat er litt på overtid. Kandidaten blir tett fulgt opp fra veilederne, for blant annet å forhindre at det går veldig lang tid før vedkommende fullfører.

Vennlig hilsen

Tommy Staahl Gabrielsen
instituttleder

Rannveig Nina Myklebust
administrasjonssjef

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Referanse

2020/1859-CHLI

Dato

17.03.2020

Sosiologisk institutt - Ph.d.-utdanningsmelding 2019

Status PhD kandidater ved instituttet

Det er 1.mars 2020 8 ph.d kandidater registrert på ph.d programmet ved instituttet. Fem av dem har fortsatt finansiering ved UIB, mens to er på overtid. Den siste stipendiaten er ansatt ved Høgskulen på Vestlandet. Instituttet hadde en disputas i 2019, og en kandidat disputerte 23. januar i år.

Forholdet mellom forskerutdanning og forskningssatsinger

Alle Ph.d.-kandidatene er knyttet til forskning ved instituttet. Fem av dem har fått sine stipend på åpne utlysninger i sosiologi, men er faglig knyttet til forskningsinteresser i staben. De tre øvrige er knyttet til tidligere eller pågående eksternt finansierte forskningsprosjekt.

Alle stipendiatene deltar i en eller flere av profilgruppene ved instituttet: Velferd, ulikhet og livsløp (VUL), Arbeid, kunnskap og utdanning (AKU), og Migrasjon, integrasjon og mobilitet (MIM). Et av målene med aktiviteten i alle gruppene er å fungere som faglige fora for stipendiater og andre ansatte. I alle gruppene er det mulig for stipendiater å legge fram og diskutere sitt arbeid.

I tillegg har instituttet et pågående forskningsseminar for hele staben med 3-4 møter hvert semester. I 2019 hadde ingen av stipendiatene innlegg på seminaret, men til gjengjeld er det tre stipendiater som skal legge fram på forskningsseminarene våren 2020. Høsten 2019 har instituttet i tillegg hatt to møter som vi har kalt publiseringsmøter, der stipendiater så vel som andre i staben har møttes for å diskutere ulike sider ved publiseringsprosesser (bl.a. reviewer uttalelser og valg av tidsskrift).

Næringslivs ph.d og offentlig sektor ph.d.

Instituttet har ikke hatt nærings ph.d eller offentlig sektor ph.d. Vi har blitt kontaktet av en ansatt i offentlig sektor og deltok i diskusjon av utforming av et prosjekt. Vedkommende nådde imidlertid ikke opp internt på arbeidsplassen så det ble ikke aktuelt å gå videre. Et vilkår for å få til en slik ordning er kandidater med kvalifikasjoner som gjør dem kvalifisert til opptak i vårt doktorgradsprogram og i stand til å gjennomføre et avhandlingsarbeid. Det instituttet kan gjøre foruten å gå i dialog med personer som henvender seg, er å oppfordre kvalifiserte kandidater som blir ansatt i offentlig/privat virksomhet om å ta opp muligheten for slike ph.d. stillinger med sine arbeidsgivere.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Rekruttering av ph.d. kandidater

Økt rekruttering til Ph.d.-gruppen er og har vært høyt prioritert. Ph.d.-stipend har blitt inkludert i søknader om eksterne prosjekt også i 2019, dessverre uten gjennomslag. Instituttet har dermed bare fått den ene ph.d. stillingen vi har blitt tildelt internt. Denne er utlyst med søknadsfrist 15. april 2020.

Instituttet har tidligere også søkt om de tverrfaglige UIB satsingene, og denne muligheter er også i år formidlet til aktuelle søkere ved instituttet uten at noen fikk til å søke. Her har manglende tidligere gjennomslag vist seg å være et disinsentiv med hensyn til å søke igjen.

Instituttet vil fortsatt arbeide for å få Ph.d.-stillinger gjennom søknader om eksterne forskningsprosjekter og håpe på mer gjennomslag. Det er vanskelig å tenke seg andre tiltak vi kan sette i verk for å få tildelt flere stipendiatstillinger. Stipendiat er sterkt ønsket av instituttet og alle ansatte, men nasjonale så vel som lokale føringer ved Universitetet i Bergen bidrar til mulighetene er begrenset. Vi vil også peke på at mulighetene til å få eksterne midler avhenger av hva som til enhver tid regnes som aktuelle forskningsspørsmål og hvilken type organisering av forskning som foretrekkes (nå store forskningsprosjekter). Dette er forhold som kan passe mer eller mindre til forskningsprofilen til ansatte ved en universitetsinstitusjon.

Oppfølging av kandidater

Oppfølging av kandidater omfatter den innsatsen som den enkelte veileder gjør, diskusjoner blant veilederne, ordningen med midtveisevaluering, og for de som er stipendiat ved instituttet – også de årlige medarbeidersamtalene med leder. I tillegg er ph.d.-seminaret en viktig arena for oppfølging.

Instituttets ph.d.-seminar arrangeres jevnlig. Seminaret er både et faglig og sosialt viktig forum for Ph.d.-kandidatene, og ledes av en av de mest erfarne fast ansatte. Siden gruppen er så liten, har de invitert ph.d. kandidater fra andre institutt til å delta.

Det at gruppen er liten gjør den sårbar, men tross dette har de greidd å opprettholde et godt faglig og sosialt miljø. I 2019 arrangerte de et ph.d. seminar i Berlin (der en stipendiat var på feltarbeid). De har også hatt et opplegg med felles skriving ukentlig (etter modell av «Shut up and write») som har fungert godt i perioder.

Per i dag er det to ph.d.-kandidater som har mistet finansieringen. Begge arbeider med avhandlingene sine og har arbeidsplass på instituttet, men må også ha annet lønnet arbeid. Hovedproblemet til disse kandidatene er nettopp dette: at de må ta annet arbeid for å klare seg økonomisk, og dermed har lite tid til å gjøre det nødvendige arbeidet for å slutføre avhandlingen. Det er dermed en veldig uheldig situasjon.

Tilbudet instituttet har gitt til kandidater som er på overtid har vært:

- Avslutningsseminar der en relevant fagperson i tillegg til veiledere leser utkast (Et slikt seminar ble arrangert januar 2020)
- Tilbud om støtte til deltakelse på konferanser.
- Tett oppfølging fra veileder
- Medarbeidersamtaler med leder
- Fortsatt tilknytning til instituttet etter avsluttet finansiering

Vi oppfatter det slik at det er lite fakultetet kan bidra med hensyn til å få kandidater som har vært lenge i programmet til å fullføre.

Siden det å være på overtid er så utfordrende, oppfatter vi det som viktig å bidra til at kandidatene slutfører arbeidet mens de har finansiering. Her er tett og god oppfølging vesentlig. Samtidig har det vist seg vanskelig å identifisere utfordringer tidlig nok og forskning har også et element av uforutsigbarhet. Det er også ofte utenomfaglige ting som skjer i livet til unge voksne som er vanskelig å forutse.

Et forslag fra Ph.d. gruppen i fjor var å gi kandidater mulighet til å ta permisjon i perioder med stillstand (f.eks. på grunn av utfordringer ved data/publisering) og ta midlertidig arbeid da, slik at finansieringstiden forskyves. De understreket også at det var vesentlig at undervisningsoppgaver planlegges så godt som mulig i stipendiatperioden. Dette er fulgt opp av leder/undervisningsleder.

Vennlig hilsen

Liv Johanne Syltevik
instituttleder

Charlotte Lillefjære-Tertnæs
administrasjonssjef